

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

škola	Střední škola F. D. Roosevelta pro tělesně postižené, Brno, Křižíkova 11
číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.1037
číslo učebního materiálu	VY_32_INOVACE_ZIL_EL_123_10
předmět, tematický celek	Základy elektrotechniky a elektroniky
ročník	První, druhý a třetí
datum vytvoření	2013
anotace	Materiál obsahuje dva řešené příklady na téma sériové zapojení rezistorů
metodická poznámka	Určeno pro práci s dataprojektorem a bílou keramickou tabulí. Řešení se odkrývá krok za krokem, spolu s jednoduchým vysvětlením.
autor	Ing. Olga Žilková
licence (není-li vyplněno, je materiál ze zdrojů autora)	T. Hajach, M. Tuma, E. Šteliarová: Základy elektrotechniky 1. Bratislava 1984; www.freepik.com

Sériové zapojení rezistorů

Kirchhoffovy zákony

3

Sériové zapojení odporů

Urči úbytek elektrického napětí na jednotlivých spotřebičích zapojených do série jejichž elektrický odpor je $0,2 \text{ k}\Omega$, $0,3 \text{ k}\Omega$ a $0,5 \text{ k}\Omega$. Napětí od zdroje je 10 V .

■ Dáno:

- $R_1 = 0,2 \text{ k}\Omega = 200 \text{ }\Omega$
- $R_2 = 0,3 \text{ k}\Omega = 300 \text{ }\Omega$
- $R_3 = 0,5 \text{ k}\Omega = 500 \text{ }\Omega$
- $U_z = 10 \text{ V}$
- $U_1, U_2, U_3 = ? [\text{V}]$

4

■ Řešení:

Sériové zapojení odporů

- Odpory zapojené za sebou (do *série*) počítáme pomocí vztahu

$$R_{123} = R_1 + R_2 + R_3$$

- Po výpočtu odporu si nakreslíme náhradní schéma zapojení
  - nakreslíme pouze jeden odpor - celkový odpor obvodu R_{123}

5

Rezistory v **Sérii** – celkový odpor

$$R_{123} = R_1 + R_2 + R_3$$

$$R_{123} = 200 \, \Omega + 300 \, \Omega + 500 \, \Omega$$

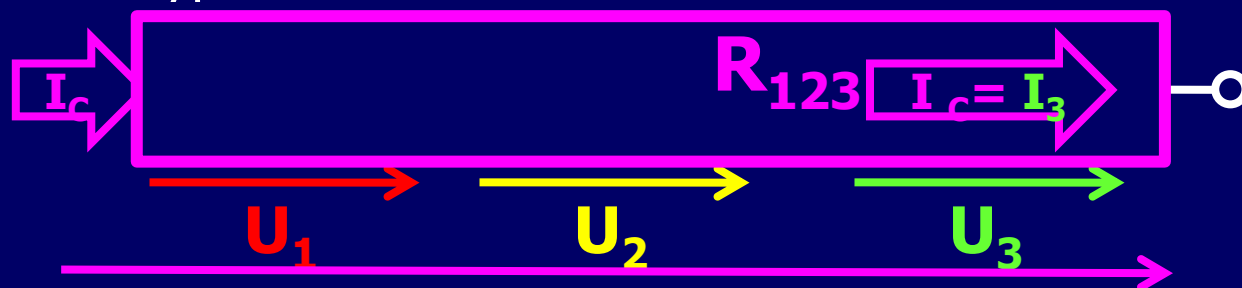
$$\underline{R_{123} = R_c = 1000 \, \Omega}$$

- **Při sériovém zapojení** je na všech rezistorech - odporech **stejný proud**

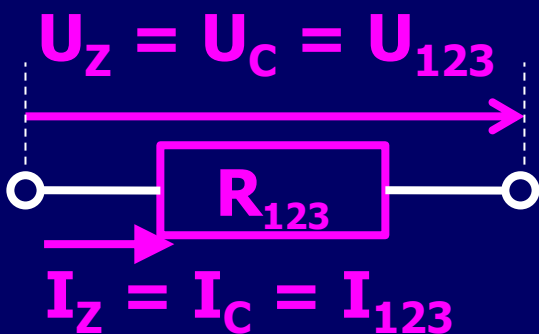
$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3$$

Rezistory v **Sérii** – celkový proud

- Napětí na rezistorech
  - se rozdělí v poměru odporů
  - vypočítáme z Ohmova zákona

$$\frac{U_c}{I_c \cdot R_{123}}$$

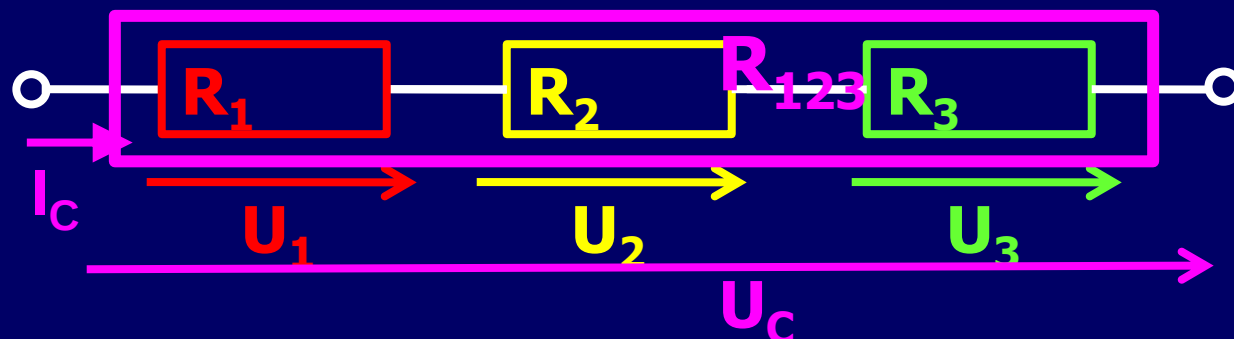
$$I_c = U_c / R_c$$

$$I_c = 10 \text{ V} / 1000 \Omega$$

$$\underline{I_c = 0,01 \text{ A} = 10 \text{ mA}}$$

Rezistory v Sérii

- Součet napětí na odporech je roven napětí dodávanému zdrojem (pro kontrolu)

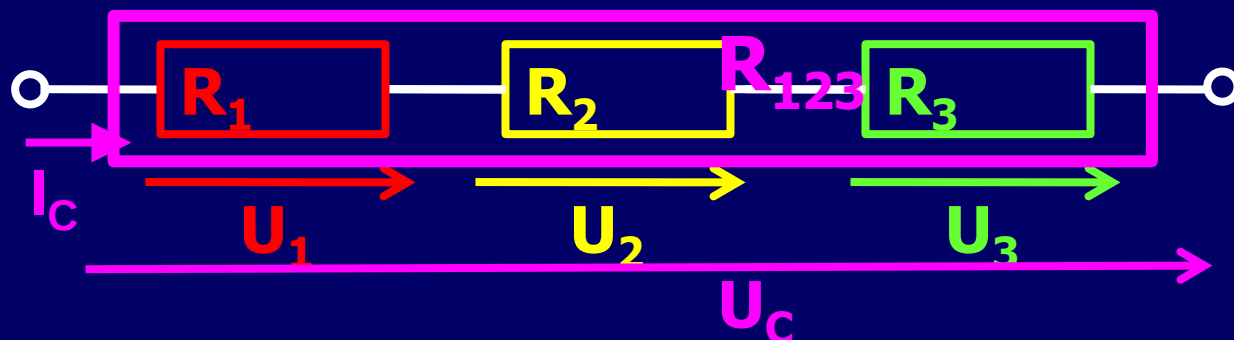
$$R_{123} = R_1 + R_2 + R_3 = 1000 \, \Omega$$

$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,01A$$

$$U_c = U_1 + U_2 + U_3$$

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_C = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,01A$$

$$U_1 = I_C \cdot R_1$$

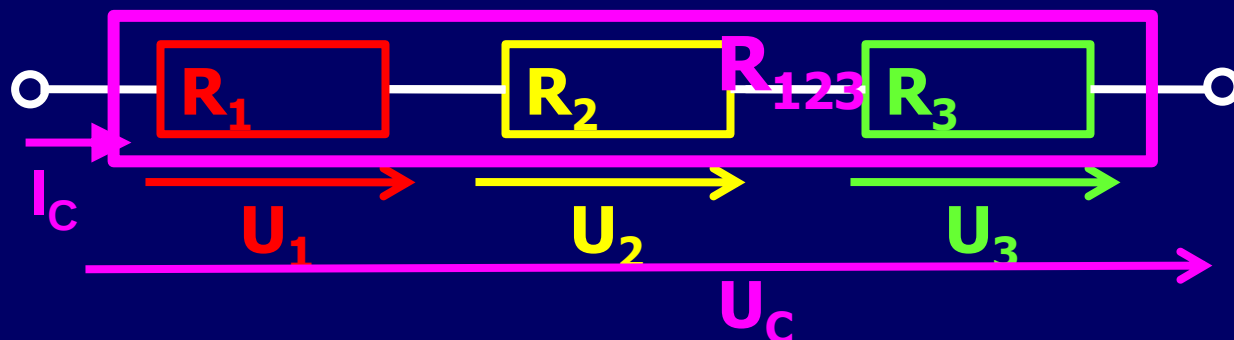
$$U_1 = 0,01 A \cdot 200 \Omega$$

$$\underline{U_1 = 2 V}$$

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,01\text{A}$$

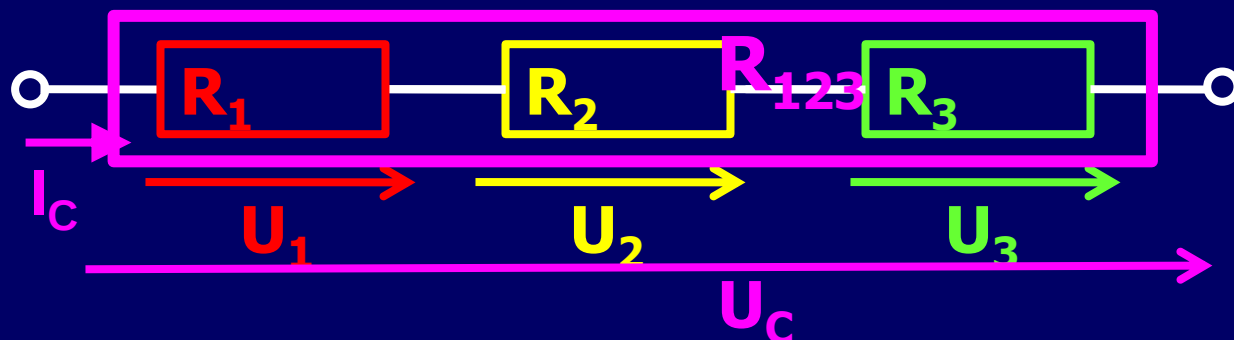
$$U_2 = I_c \cdot R_2$$

$$U_2 = 0,01\text{ A} \cdot 300\ \Omega$$

$$\underline{\underline{U_2 = 3\text{ V}}}$$

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,01A$$

$$U_3 = I_c \cdot R_3$$

$$U_3 = 0,01 A \cdot 500 \Omega$$

$$\underline{U_3 = 5 V}$$

11

Sériové zapojení rezistorů

Tak trochu jinak!

12

Sériové zapojení odporů

Urči úbytek elektrického napětí na jednotlivých spotřebičích zapojených do série jejichž elektrický odpor je $100\ \Omega$, $300\ \Omega$ a $600\ \Omega$. Napětí od zdroje je 100V .

■ Dáno:

- $R_1 = 100\ \Omega$
- $R_2 = 300\ \Omega$
- $R_3 = 600\ \Omega$
- $\underline{U_z = 100\text{ V}}$
- $\underline{U_1, U_2, U_3 = ?\text{ [V]}}$

13

Rezistory v **Sérii** – celkový odpor

$$R_{123} = R_1 + R_2 + R_3$$

$$R_{123} = 100 \, \Omega + 300 \, \Omega + 600 \, \Omega$$

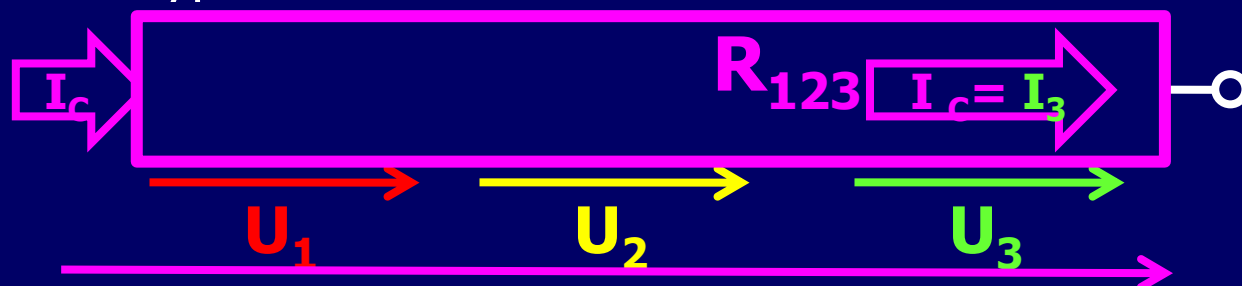
$$\underline{R_{123} = R_c = 1000 \, \Omega}$$

- **Při sériovém zapojení** je na všech rezistorech - odporech **stejný proud**

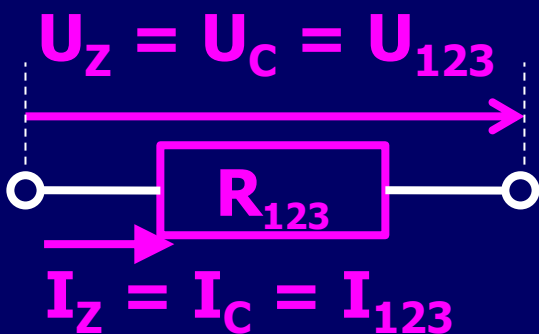
$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3$$

Rezistory v **Sérii** – celkový proud

- Napětí na rezistorech
  - se rozdělí v poměru odporů
  - vypočítáme z Ohmova zákona

$$\frac{U_c}{I_c \cdot R_{123}}$$

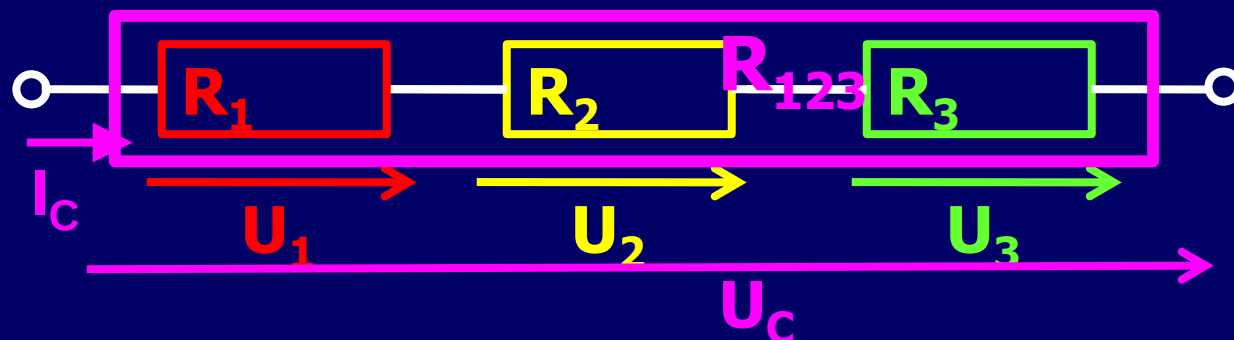
$$I_c = U_c / R_c$$

$$I_c = 100 \text{ V} / 1000 \Omega$$

$$\underline{I_c = 0,1 \text{ A} = 100 \text{ mA}}$$

Rezistory v Sérii

- Součet napětí na odporech je roven napětí dodávanému zdrojem (pro kontrolu)

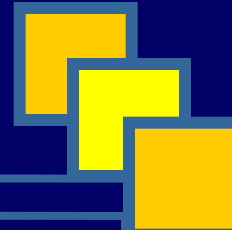
$$R_{123} = R_1 + R_2 + R_3 = 1000 \, \Omega$$

$$I_C = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,1A$$

$$U_C = U_1 + U_2 + U_3$$

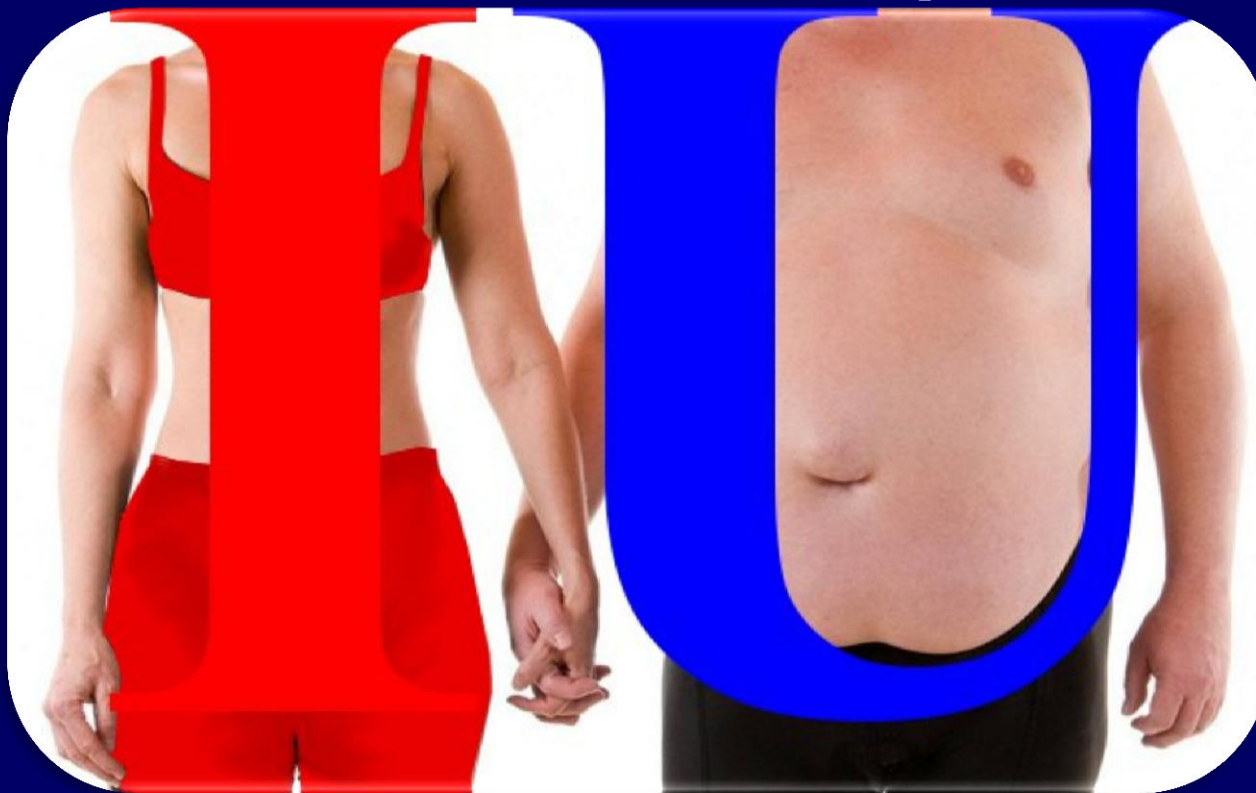

16

Představíme si, že:

Elektrický proud (**I**) Elektrické napětí (**U**)
štíhlá žena tlustý muž

17

**Tito dva spolu vytvoří
manželský pár, proto musí mít
stejně příjmení - index**

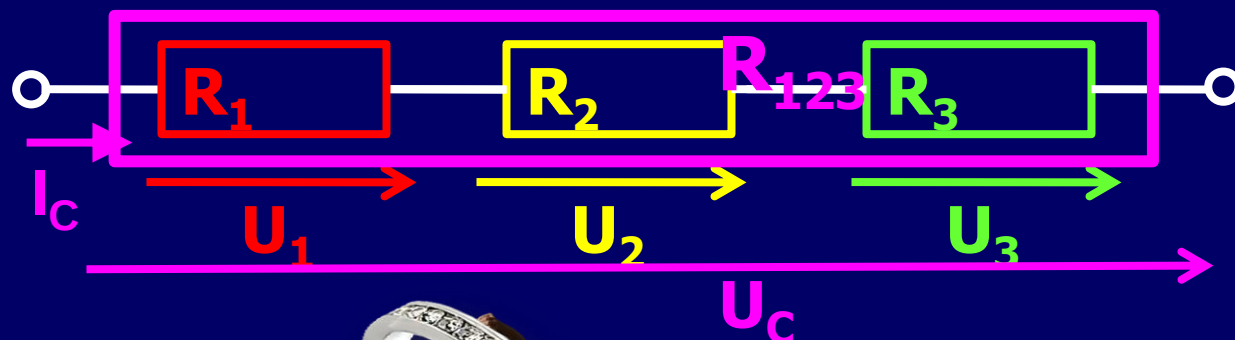

**Proud I
šťíhlá
žena**

**Napětí U
tlustý
muž**

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_C = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,1A$$

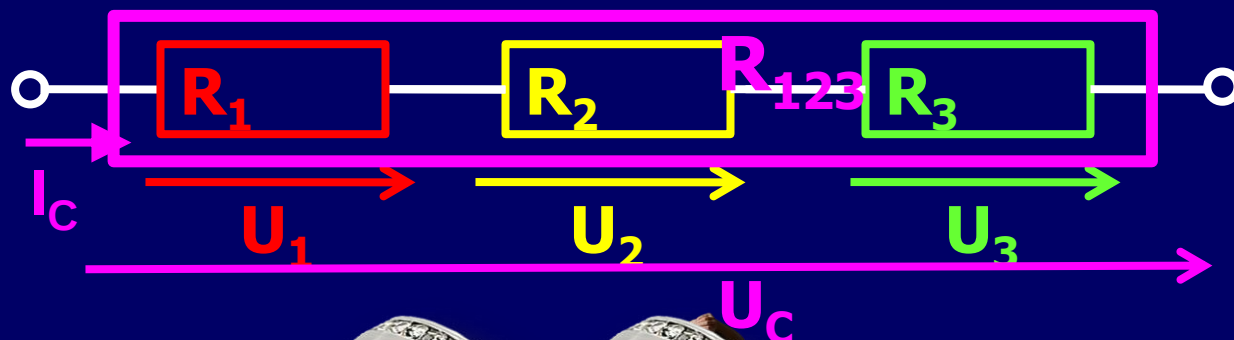
$$U_1 = I_C \cdot R_1$$

$$U_1 = 0,1 A \cdot 100 \Omega$$

$$\underline{U_1 = 10 V}$$

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_C = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,1A$$

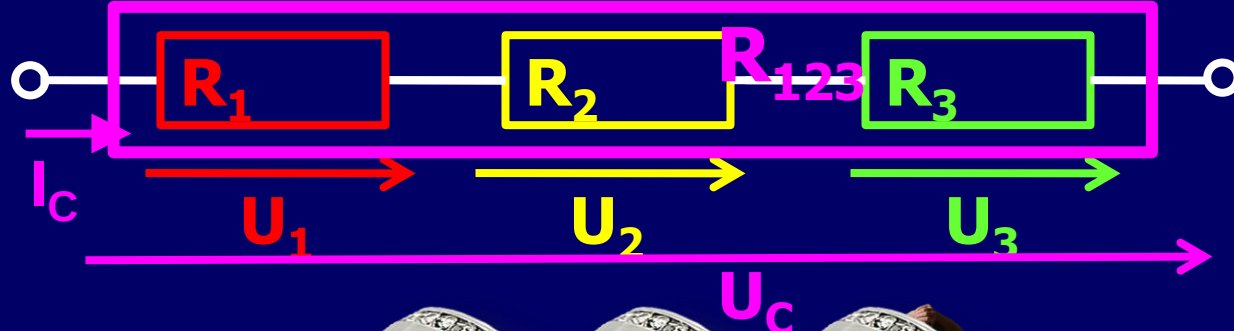
$$U_2 = I_C \cdot R_2$$

$$U_2 = 0,1 A \cdot 300 \Omega$$

$$\underline{U_2 = 30 V}$$

Rezistory v **Sérii** – dílčí napětí

- Napětí na rezistorech vypočítáme z Ohmova zákona
  - víme, že **všemi odpory teče stejný proud**

$$I_C = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,1A$$

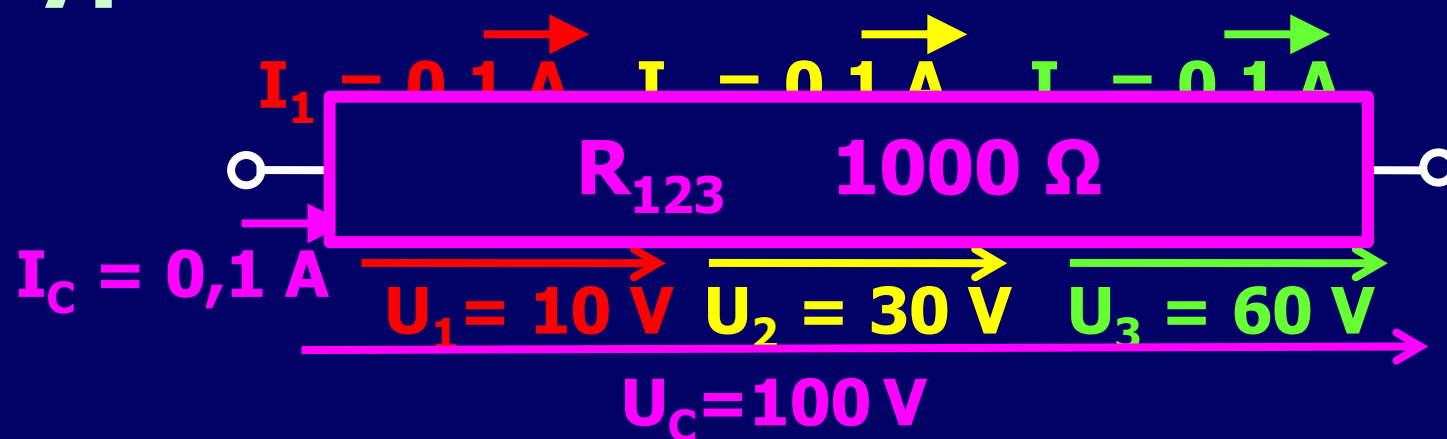

$$U_3 = I_C \cdot R_3$$

$$U_3 = 0,1 A \cdot 600 \Omega$$

$$\underline{U_3 = 60 V}$$

Rezistory v **Sérii** – máme vše vypočítáno

$$I_c = I_{123} = I_1 = I_2 = I_3 = 0,1A$$